

Ra eñeji nu...

tizi nu na joo

Jangorgi ts'aa

Ma ra mburru nu eñe, zopji nu joo nujo ra xits'iji.

1. Ra eñe k'o yo yeje ts'ijuaru ñeje soo ra eñeji na punkju ntee. Nziga d'aja ra eñe ñeje ra ñun nu na punkju ints'ijuaru, nzi ra mama kja nu ts'ijuaru. Ma ra pana tenxe yo eñe, nu otr'u eñe ra nzhogu ra pana.
2. Ma ra mburru nu eñe, nziga d'aja yo eñe ra pes'i d'aja ts'ijuaru (d'aja ts'irojo, d'aja ts'irechôo o nu ko dyaja) kja nu ts'ijuaru d'aja. Ma otr'u ra pana nu ts'ikits'ijuaru nu otr'u eñe ra zopji na jense nu k'o mama kja nu ts'ijuaru.
3. Nziga d'aja yo eñe ra mama na jense nu ko ra tsa'a pa ra mimi na joo. Ma d'aja yo eñe dya mama pjeko ra tsa'a, dya ra eñe k'a d'aja.
4. Ma ra zatr'a nu eñe kja nu ts'ijuaru ra zopji na jense nu k'o nee ra mama.
5. Ma pjuru nu eñe ra mama nu ts'ijuaru ts'ich'a ñeje nziyo ts'optr'u, nu eñe ra jñus'u kja nu b'ezhe dyote ñanto. Ma ra zatr'a kja nu ts'ijuaru nu jango b'ub'u d'aja tizi, nu eñe ra mbezhe nu nrrechetr'jui ts'ipotr'u, ra zatr'a kja nu ts'ijuaru nu jango dya b'ub'u nu tizi.
6. Ma ra zatr'a k'a d'aja nu eñe kja nu ts'ijuaru dyote jñincho, nunu ngeje nu meje, o nu ts'ijuaru jñinte ts'ich'a, nunu ngeje nu pjoru, ri ts'eme kja nu ts'ijuaru ngek'o dya ra pana ngeko ra eñe nu d'aja k'a ra mboxk'u pa re pedye.
7. Nu k'a ontr'u ra saja kja nu ts'ijuaru ts'inte, ra nrrojo nu tr'eñe.

Ts'ijuaru tr'eñe

1. Zon'u ñeje ri mama pjek'o soo re tsaia pa re mimi na joo.
2. Na joo ri ma ñu'u nu atr'antee yergima nu kjee.
3. Na jorgiñonu, otr'u kja nu ts'ijuaru eñe jñincho.
4. Pa re soya, re mimi ko inbedyi ñeje ri eñe: nzhogu ri pana.
5. Ma dya gi paa nu jango pjosuji pa dya ra poxk'u nu xoñijomu: nzhogu ri pana.
6. Ma ga sots'u, re tsa'a yo pjenrre b'ezhi kja ingumu. Nujio ra pjoxk'u pa dya pjeko ra kjogu nu jango gi mimi.
7. Ma re tsa'a yo na joo nu jango gi pepji, ra mboruts'uji inzero.
8. Tenxe yo paa nrre ñaño yo ri pãrãji, nujio pjoxk'uji ra mimiji na joo.
9. Ma re chanaji ko yo bextr'o gi kãrãji, soo re chom'u na punkju ngeko dyanrra ri s'odu merio.
10. Ma gi ñu'u na punkju nu jñantr'ezi: nzhogu kja nu ts'ijuaru ñanto.
11. Dya ri pjod'u na punkju nrreje ma gi xaja ñeje ma gi p'ech'e ingumu.
12. Ma dya ga poxu ingumu, ma kich'i nu nrrojma ñeje na ñiets'e na joo nu jango gi b'ub'u otr'u tsich'a ts'ijuaru.
13. Ma nrre ñaño yo bepji re ma xoru pa re tsa'a na joo.
14. Tenxe yo ntee pes'iji yo pãrãji ñeje yo ya kjoguji na ga zoji ko yo dyaja ntee.
15. Ma gi si'i yo lulu ñeje yo k'ana, ma dya gi si'i yo na joo ñeje yo ñeje: otr'u jñii ts'ijuaru eñe.
16. Ma re eñe ma dya pjeko gi kjaa pjoxk'u re majã ñeje ri mbeñe na joo.
17. Nu yuru s'ombu nu xoñijomu.
18. Ma gi pes'i nu jango gi mimi ngeje nu mama nu tr'ataxiskuama nu pes'i yo ntee.
19. Ma dya gi kjaa, ma dya gi ara ñeje gi chom'u yo ne jionk'u: kjogu kja nu ts'ijuaru dyote tsich'a.
20. Ma dya gi pes'i sooñejeche ñeje yo jñeche yo dya ga joo nu jango dya sas'a yo ts'itr'i ñeje yo ts'ixutr'i pjoxk'u pa dya ra kjogu yo nrromu.
21. Ma dya gi jizhi yo gi pjechi: nzhogu kja nu ts'ijuaru d'aja.
22. Yo lãmu ngeje yo ngotr'u ma ra ts'aa yo nrromu kja yo b'epji.
23. Ma gi pjechi ri s'od'u inch'opju, ngek'o ri chom'u yo lulu ñeje yo k'ana nziga poru nu xoñijomu: kjogu kja nu ts'ijuaru dyote jñincho.
24. Ma gi xok'u yo ts'añab'u ko yo jñonu: nzhogu ri pana.
25. Ma gi chom'u, ñu'u ma sutuji yo jñonu ñeje re jñanrra kjo sutuji na joo.
26. Nu xoru ngeje d'aja nu k'o pjenrre mama kja nu tr'ata xiskuama.
27. Ma sii yo s'opjiño, nu tr'ús'u ñeje nu paré s'ombu nu na joo: ri tsejme kja nu ts'ijuaru nuna, ma ra pjongu d'aja eñe.
28. Ma gi pes'i yo xiskuama nu k'o soo ri opju ri pjo'u yo tr'eje.
29. Jo nrromu jmoo k'o na joo ints'inge ko inxijmo k'o me jues'i k'o kuatr'u kja inzero, nujio a nzhôd me jues'i ñeje me d'ak'u: pana nu ts'ijuaru na yeje.
30. Jo zoo nu inzero ma jo sii nu jñonu nu k'a dya kja ma joo: nzhogu kja nu ts'ijuaru dyote yeje.
31. Ma gi mamage nujio nrrixu nrre chetr'jui yo b'ezo ma ra xoru ñeje ma pepji, otr'u kja nu ts'ijuaru nzite.
32. Ma ri chom'u yo jñonu k'o ba enje kja xibote, ri sii d'adyi.
33. Ma gi pes'i yo ne dyatr'aji ngumu nu jango gi kãrãji, dyanrra ri s'od'u nu merio.
34. Ma gi xaja ñeje ma gi paxu kja ingumu ra mboxk'u pa dya ri sodye.
35. Ma dya gi ara na joo yo mama kja nu ts'ijuaru a nrub'u ri tsemetr'o nu ngek'o ra enje k'a d'aja k'a ra mboxk'u.
36. Ma gi chom'u na punkju jñonu yo na joo pa re dyatr'a yo jñonu, otr'u nziyo ts'ijuaru.
37. Ma gi nzhod'u pama pama, pjoxk'u ra pepji na joo inzero.
38. Ma gi mimi na punkju b'ob'u ngek'o ra ts'utr'u inzero.
39. Ma gi kjom'u na joo nu jango gi pes'i nu ts'añab'u: otr'u ñanto ts'ijuaru.
40. Ma gi pes'i d'aja b'epji nu k'o me na joo ngeje nu mama nu tr'axiskuama.
41. Ma kjok'o ra yapk'u dya gi kad'a.
42. Ma na joo gi ts'aa pa ri meya : otr'u ñanto ts'ijuaru.
43. Ma na joo gi ts'aa kja inb'epji: otr'u yeje ts'ijuar'u.
44. Na punkju yo pjenrre mamaji pa ra mbo'oji yo pjenrre po'oji.
45. Ma gi nee yo ñaño ntee pjoxk'u ri ñaa na joo.
46. Yo na punkju ngijeme k'o soo yo tr'ante soo ra jogu ma ra ñun nu na punkju ñeje ma ra ñonu na joo.
47. Ma gi jiod'u yo dyaja yo mama ntee pa ri mimi na joo : otr'u jñii ts'ijuaru.
48. Ma gi kjats'eje yo gi mbeñe pjoxk'u ri ts'aa na joo.
49. Ma gi ña'a kja nu ngunxoru nuts'k'e ri tsompku ko nujio ya gi meya.
50. Ya gi saja. Sôd na joo.

Primera edición
Autores: María de Lourdes Avedo Reséndiz, Alejandro F. Galicia López / Diseño: Erick Aellano / Coordinación de ilustraciones: Aurora del Rosal / Ilustradores: Guadalupe Calvo, Lourdes Domínguez, Iria Granillo, Ramón Villegas

Segunda edición
Revisión de contenidos: Alicia Mayén Hernández, María de Lourdes Avedo Reséndiz / Revisión editorial y seguimiento: Laura Sainz Olivares, Marcela Zubieta / Coordinación gráfica y cuidado de la edición: Greta Sánchez Muñoz, Ariana Barraza Hernández

Ra eñeji un: Tizi nu na joo

Juego: Oca de la salud

